

**PERUSTURVAOSASTON
MAKSUT, PALKKIOT JA TOIMINTAOHJEET
1.1.2019 ALKAEN**

Sisältö

1. Vanhuspalvelut

- 1.1 Kotihoidon maksut
- 1.2 Tukipalvelumaksut
- 1.3 Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu
- 1.4 Omaishoidontuki
- 1.5 Asumispalveluyksiköiden maksut
- 1.6 Laitoshoidon maksut

2. Terveyspalvelut

- 2.1 Avopalvelumaksut
- 2.2 Suun terveydenhuolto
- 2.3 Muut maksut

3. Sosiaalipalvelut

- 3.1 Lapsiperheiden kotipalvelut
- 3.2 Vammaispalvelut
 - 3.2.1 Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu
 - 3.2.2 Henkilökohtaisen avun korvaukset
- 3.3 Kehitysvammahuolto
 - 3.3.1 Kehitysvammahuollon ylläpitomaksut
 - 3.3.2 Kehitysvammaisten tilapäinen perhehoito
 - 3.3.3 Kehitysvammaisten tukihenkilötoiminnan yleisohje
 - 3.3.4 Kehitysvammaisten työosuusrahan maksamisen perusteet
- 3.7 Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- 3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut
- 3.9 Perhehoidon toimintaohjeet, kulukorvaukset ja palkkiot
- 3.10 Sosiaalihuoltolain mukaisen tukihenkilön toimintaohjeet ja palkkiot

1 VANHUSPALVELUT

1.1 KOTIHOIDON MAKSUT

Säännöllisen kotihoidon kriteerit:

- Palvelutarve RAVA- mittarilla (1.5–2.7) ja/tai MMSE- mittaristolla (alhaisempi kuin 26/30). Mielenterveys-, päihde- ja muistiongelmät huomioidaan.
- Asiakkaan asuinolosuhteet ja sosiaalinen verkosto voidaan ottaa huomioon tarvittaessa.
- Asiakas ei selviydy arkielämän toiminnoista itsenäisesti, omaisten tai muiden palvelujärjestelmien avulla.
- Hoito ja huolenpito edellyttävät sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammattiosaamista.
- Hoidon, huolenpidon ja sairaanhoidon tarpeen tulee olla toistuvaa.
- Asiakkaan pääasiallisesta hoidosta vastaava omaishoitaja tarvitsee apua hoidon tueksi.
- Saattohoidon tarve. Kotihoito tukee omaisia saattohoidossa.

Vähintään kerran viikossa ja vähintään kahden viikon ajan kestävä kotihoidon palvelua saavalle asiakkaalle laaditaan palvelu- ja hoitosuunnitelma, jossa määritellään hänen tarvitsemansa säännöllisen kotihoidon palvelut. Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu perustuu asiakkaan tuloihin ja siihen aikaan, jonka työntekijät käyttävät palvelun toteuttamiseen. Aika määritellään palvelu- ja hoitosuunnitelmassa tunteina kuukaudessa. Asiakkaan kanssa tehdään yhteistyösopimus, jolla taataan toimiva yhteistyö ja hoitohenkilökunnan turvallisuus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksen 3 §:n 1 momentin mukaan jatkuvasta ja säännöllisestä kotipalvelusta ja kotisairaanhoidosta voidaan periä palvelun laadun ja määrän, palvelun käyttäjän maksukyvyn sekä perheen koon mukaan määräytyvä kuukausimaksu.

Kotona annettavan palvelun kuukausimaksu saa olla enintään jäljempänä tarkoitetun maksuprosentin osoittama määrä tuloajan ylittävistä kuukausituloista.

Perheen koko	Tuloraja €/kk brutto	Maksu- %
1	576	35
2	1063	22
3	1667	18
4	2062	15
5	2496	13
6	2866	11

Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä.

Kuukausimaksu peritään alla olevan taulukon mukaisesti tulorajan ylittävästä osasta taulukon osittaman prosenttimäärän mukaan. Taulukko sisältää osittain kunnan harkintaa.

Perheen koko	Tuloraja €/kk	5 h tai alle	5,01–10 h	10,01–18 h	18,01–28 h	yli 28 h
1	576	18 %	22 %	27 %	32 %	35 %
2	1063	12 %	15 %	18 %	21 %	22 %
3	1667	12 %	14 %	16 %	18 %	18 %
4	2062	11 %	12 %	13 %	15 %	15 %
5	2496	9 %	10 %	12 %	13 %	13 %
6	2866	7 %	10 %	11 %	11 %	11 %

Palvelusta perittävä maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, jos henkilön toimeentuloedellytykset, elatusvelvollisuus tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista). Mikäli kotihoidon saaja ei halua antaa tietoja säännöllisistä tuloistaan, kotihoidon maksut määrätään korkeimman maksuluokan mukaan. Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan maksun enimmäisraja voi olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen.

Palvelu- ja hoitosuunnitelman mukainen tuntimäärä pyöristetään lähimpään täyteen tuntiin ja kerrotaan tuntihinnalla.

Palvelu- ja hoitosuunnitelma laaditaan asiakkuuden alkaessa yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa omaisten kanssa. Palvelu- ja hoitosuunnitelmassa määritellään käyntikerrat, palvelun sisältö ja palveluun kuluva arvioitu aika kuukaudessa, jonka mukaan maksuprosentti määräytyy. Arvioitua aikaa verrataan todelliseen asiakasta varten käytettyyn aikaan. Arvioitu ja käyntien pohjalta laskettu todellinen käytetty keskimääräinen aika tarkistetaan tarpeen mukaan tai viimeistään kahden kuukauden kuluttua asiakkuuden alkamisesta. Muutosta ei tehdä, jos poikkeama johtuu tilapäisestä palvelutarpeen muutoksesta. Parityönä hoidettavien asiakkaiden kohdalla otetaan huomioon hoitoon osallistuvan hoitohenkilöstön käyttämä kokonaistyöaika asiakkaan kotona. Pariskunnan tulojen mukaan määräytyvä kuukausimaksu jaetaan pariskunnan kesken suhteessa heidän saamansa palveluun.

Lääkkeiden jakelu on kunnan lakisääteiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluva tehtävä osana terveydenhuoltolain (1326/2010) tarkoittamaa sairaanhoitoa. Kunta voi kuntalain (410/2015) 9 § ja sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain (733/1992) 4 §:n perusteella esimerkiksi hoitaa lääkkeiden jakelun itse tai hankkia lääkkeiden annosjakelupalvelun apteekilta.

Siuntion kunta hankkii lääkkeiden annosjakelupalvelut apteekin kautta ja kunta vastaa siitä aiheutuvista kustannuksista. Lääkkeiden koneellista annosjakelua on turvallisuussyistä hyvä vaihtoehto. Se myös vapauttaa kotihoidon työntekijöiden aikaa muuhun hoitoon ja huolenpitoon. Asiakkaat maksavat lääkkeet itse.

Maksua määrättäessä huomioitavat tulot

Maksua määrättäessä huomioidaan palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verovapaat tulot. Asiakasmaksua määrättäessä otetaan huomioon bruttotulot. Palkkatulojen lisäksi otetaan huomioon eläkkeet (kansaneläke, perhe-eläke, työeläke, yksityisten eläkevakuutusten perusteella maksettavat eläkkeet, huoltoeläke, takuueläke, muihin kuin Kansaneläkkeeseen kuuluvat huollettavista aiheutuvat korotukset), eläkettä saavan hoitotuki, hoitotuen veteraanilisä, ylimääräinen rintamalisä, Kelan sairauspäiväraha, äitiyspäiväraha, Kelan kotihoidon tuki, omaishoidon tuki, vuokratulo, korkotulot, pääomatulot, elinkorko, syytinki, kuolinpesästä saatu tuotto, säästöhenkivakuutuksen tuotto vähennettynä tuottoa pienentävillä menoilla sekä muut sivuansiot.

Tulot, joita ei maksua määrättäessä oteta huomioon

Asiakasmaksuasetuksen 29 §:ssä määritellään ne tulot, joita ei kotipalvelun ja kotisairaanhoidon kuukausimaksua määrättäessä oteta huomioon. Kaikki muut tulot voidaan ottaa maksua määrättäessä huomioon. Tuloina ei oteta huomioon:

- lapsilisää
- lapsen hoitotukea
- kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta
- asumistukea
- vammaistukea
- tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja
- sotilasavustusta
- rintamalisää
- opintorahaa
- aikuisopintorahaa
- opintotuen asumislisää
- toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta
- kuntoutusrahalain mukaista ylläpitokorvausta
- työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista ylläpitokorvausta
- opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia
- perhehoidon kustannusten korvauksia
- lasten kotihoidon tukea

Tuloista tehtävät vähennykset, jotka maksua määrättäessä otetaan huomioon

Tulojen vähennyksenä otetaan huomioon suoritettavat elatusavut, tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki).

Tilapäinen hoito

Tilapäisen kotihoidon kriteerit:

- Palveluntarve on harvemmin kuin kerran viikossa tai kestää alle kaksi viikkoa.

- Asiakkaan on vaikea päästä tarvitsemiensa palvelujen piiriin saattajan auttamana

Kotihoidon palvelu katsotaan tilapäiseksi, jos sen kesto on alle kaksi viikkoa kestävää tai kotona käydään harvemmin kuin kerran viikossa.

Erittäin lyhytkestoinen (max 15 min) tilapäinen 3,20 €
- käynti (esim. silmätipat, kipulaastarin vaihto)

Tilapäinen kotihoito ja kotikuntoutus; 12,00 €
- tilapäisestä kotihoidosta ja kotikuntoutusta peritään sama asiakasmaksu kuin tilapäisestä kotisairaanhoidosta.

Ensimmäisestä kotikuntoutuskäynnistä ei peritä asiakasmaksua.
Maksu peritään korkeintaan neljältä käynniltä vuorokaudessa.

Tilapäinen kotisairaanhoido;
- muun kuin lääkärin kotisairaanhoidokäynti 12,00 €
- lääkärin tai hammaslääkärin kotisairaanhoidokäynti 18,90 €
(ei koske sotiemme veteraaneja)

1.2 TUKIPALVELUMAKSUT

Sosiaalihuoltoasetuksen 9 §:n mukaan kotipalveluina järjestetään tukipalveluja, kuten mm. ateria-, kuljetus- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja. Peruuttamattomasta palvelusta peritään taksan mukainen maksu.

Näiden palvelujen hinnoittelu ei pohjaudu säädökseen vaan kunnan harkintaan.

Ateriapalvelut

Kotiin kuljetettu ateria, kunnan 9,10 €

Menukat-ateriat 9,10 €

Kotiin kuljetettu ateria ja Menukat-ateria on tarkoitettu henkilöille jotka eivät toimintakykynsä tai terveytensä puolesta pysty itse hakemaan taikka valmistamaan ateriaansa.

Asiointipalvelut (kauppa ja pyykki) 16,90 €

Palvelua annetaan vain jatkuvan palvelun asiakkaille.

Kuntouttava päivätoiminta

Kuntouttavan päivätoiminnan tavoitteena on tukea ikääntyneiden, muistisairaiden sekä mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kotona asumista. Toiminta perustuu asiakkaan kuntouttavaan sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävään toimintaan.

Kuntouttava päivätoiminta kohdennetaan ensisijaisesti ikääntyneille, omassa kodissaan asuville, joiden toimintakyky on alentunut. Toiminta kohdennetaan asiakkaille, jotka ovat kunnan säännöllisen kotihoidon tai yksityisten palvelujen piirissä tai tarvitsevat apua niin että täyttäisivät kunnan kotihoidon myöntämiskriteerit. Kuntouttavan päivätoiminnan myöntämisestä päätetään moniammatillisessa työryhmässä.

ateriat	9,20 €
kuntouttava päivätoiminta maksu	2,20 €
kuntouttava päivätoiminta maksu, mielenterveyskuntoutujat	0 €
omaishoitajan vapaa 1 x/viikko	6,70 €

(sisältää kuntouttavan päivätoiminnan maksut ja ateriat)

matkat alin linja-autotaksa

Turvapuhelin

Tämä palvelu on sosiaalihuoltoasetuksen 9§:n mukainen tukipalvelu eli harkinnanvarainen.

Turvapuhelin myönnetään pääsääntöisesti hakijalle silloin, kun kysymyksessä on yksin asuva henkilö, joka kokee sairaudesta tai vammasta johtuvaa turvattomuutta tai silloin kun hakija sairaalasta kotiuduttuaan tarvitsee kuntoutumisvaiheessa ympärivuorokautista turvapalvelua.

Tuloraja on 1 400 € kk/brutto.

Erityisperustein turvapuhelin voidaan myöntää myös parisuhteessa elävälle henkilölle, tällöin tuloraja on 2 100 € kk/brutto.

Bruttotuloiksi ei lasketa asumistukea, rintamalisää eikä vammaistukea/eläkettä saavan hoitotukea.

Turvapuhelin myönnetään käyttöön toistaiseksi, varallisuusharkinta.

Perusturvaosasto perii turvapuhelinmaksua 30,00 €/kk

Sotainvalidien lounasseteli

Setelin arvo 9,30 €

1.3 SOSIAALIHUOLTOLAIN HARKINNANVARAINEN KULJETUSPALVELU

Näiden palvelujen hinnoittelu ei pohjaudu säädökseen vaan kunnan harkintaan.

Kotipalvelujen tukipalveluna myönnetään sosiaalihuoltoasetuksen 9 §:n tarkoittamia kuljetuspalveluja omassa kodissa tai palvelu- tai tukiasunnoissa asuville henkilöille silloin, kun kysymyksessä ei ole vammaispalvelulain tarkoittama vaikeavammaisen henkilö, jolla on oikeus vammaisten kuljetukseen tai laitoshoidossa oleva henkilö, jolloin kuljetuspalvelut sisältyvät laitoksessa saatavaan palveluun. Kuljetuspalvelujen tarkoituksena on tukea asiakkaan omatoimista asioiden hoitamista, itsenäistä asumista sekä edistää asiakkaan sosiaalista elämää.

1) Kuljetuspalveluja haetaan kirjallisesti omalla hakemuksella. Kuljetuspalvelujen tarpeen arviointi elämäntilanteen, elinympäristön sekä sairauksista, huonokuntoisuudesta ja/tai vammaisuudesta aiheutuvan toimintarajoitteen kartoittamiseen. Päätöksen tukena voidaan käyttää kotihoidon asiakkailla sairaanhoitajan ja muilla lääkärin kirjoittamaa lausuntoa, mistä ilmene kuljetuspalvelun tarve.

2) Arvioitaessa kuljetuspalvelujen tarvetta selvitetään myös hakijan kyky ja mahdollisuudet käyttää joukkoliikennevälineitä ja niitä täydentäviä palvelulinjoja. Nämä palvelut käytetään ensisijaisesti.

3) Jos samassa taloudessa on auto käytettävissä, kuljetuspalvelua ei pääsääntöisesti myönnetä. Hakijan tulee antaa kirjallinen selvitys perheen/oman auton käytöstä kuljetuspalveluhakemuksen yhteydessä.

4) Tuen saajan omavastuu on voimassa olevan linja-autotaksan mukainen.

5) Tuki myönnetään toistaiseksi ja tarpeen vaatiessa vuodeksi kerrallaan.

6) Tuki myönnetään asiointi- ja virkistysmatkoihin. Matkoja myönnetään enintään kahdeksan yhdensuuntaista matkaa kuukautta kohden kotikunnan alueella.

7) Pariskunnan ollessa kyseessä tuki katsotaan henkilökohtaisetuutena.

1.4 OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMISKRITEERIT JA SOVELTAMISOHJEET

Omaishoidon tuki on lakisääteinen sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä kunnan tulee huolehtia määrärahojensa puitteissa (Omaishoitolaki, 937/2005). Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluu hoidettavalle annettava omaishoito sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, jotka määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Omaishoitolain 3 §:n mukaan kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

- Henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa.
- Hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla.
- Hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia, omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden

kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää.

- Hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva.
- Tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

Omaishoidontuki on harkinnanvarainen etuus, jota myönnetään kunnan talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Sopimukset omaishoidon tuesta tehdään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevaksi. Erityisistä syistä sopimus voidaan tehdä myös määräaikaisena.

Hoitoisuuden arviointi

Omaishoidon tuen myöntäminen pohjautuu omaishoitajan ja omaishoidettavan toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin. Arviointi koostuu ensimmäisen arviokäynnillä /seurantakäynnillä tehtävästä havainnoinnista, omaishoidettavan ja omaishoitajan haastatteluista sekä toimintakyvyn arvioinnista. Omaishoidettavan hoitoisuus arvioidaan moniammatillisessa työryhmässä.

Toimintakyvyn arvioinnissa käytetään yli 65- vuotiaiden kohdalla RaVa - toimintakykymittaria ja MMSE -luokitusta (Mini - Mental State Examination/älyllisen toimintakyvyn arviointiin tarkoitettu minitesti) sekä tarvittaessa GDS-mittaria ja CERAD-testiä. Omaishoidon tuen mielenterveysasiakkaiden kohdalla huomioidaan mahdollinen psyykinen sairaus. 18–64 -vuotiaiden kohdalla käytetään tarvittaessa muita mittareita. Yllämainitut mittarit ovat suuntaa antavia ja toimivat arvioinnin tukena.

Alle 18-vuotiaiden osalta hyödynnetään lomaketta "Toimintakyky- ja hoitoisuusmittari". Arviointi-lomakkeessa eriytetään seuraavat osa-alueet; kommunikaatio, sensomotoriset taidot, fyysiset tekijät, itsesäätely ja itseen ja sosiaalisuuteen liittyvät taidot. Lapsen omaishoidon tuen arvioinnissa yhtenä kriteerinä on se, että lapsella on sairaudesta tai vammasta aiheutuva erityisen hoidon tarve ikätasoonsa nähden. Omaishoidon tuki lapsiperheessä arvioidaan lapsikohtaisesti ja "Toimintakyky- ja hoitoisuusmittari" on suuntaa antava ja toimii arvioinnin tukena.

Omaishoito on aina henkilökohtaiseen hoitoon ja huolenpitoon annettava apu, ei ainoastaan kodin ulkopuolista asiointia eikä kodinhoidollista työtä. Toimintakyvyn ja hoitoisuuden arvioinnissa vaaditaan aina kaikissa ikäryhmissä ensimmäisen arviokäynnin yhteydessä lääkärin C-lausuntoa (enintään 6 kk vanha) sekä tarvittaessa muita asiantuntijalausuntoja. Tarvittaessa voidaan myös vaatia C-lausuntoa ja/tai muita asiantuntijalausuntoja seurantakäyntien yhteydessä.

Sopimus omaishoidon tuesta

Omaishoitotosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä (Omaishoitolaki § 2). Sopimuksen liitteeksi laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma (8 §). Sopimus sisältää tiedon hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta, oikeudesta 4 §:n 1 momentin mukaisiin vapaapäiviin, määräaikaisen sopimuksen kestosta ja tiedon hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä.

Sopimuksen liitteenä olevasta hoito- ja palvelusuunnitelmasta selviää omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö sekä muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden määrä ja sisältö. Palvelusuunnitelmasta käy myös esiin omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaalihuollon palveluiden määrä ja sisältö sekä miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana (Omaishoitolaki 7 §). Asiakkaalle voidaan tarvearvion mukaan nimetä myös omatyöntekijä (Sosiaalihuoltolaki 42 §).

Omaishoidon tuki tarkistetaan vähintään kerran vuodessa kotikäynnin yhteydessä. Tarkistus tehdään kuitenkin aina omaishoidettavan hoidon tarpeen tai muun tilanteen muuttuessa. Tarkastuksen yhteydessä pyydetään tarvittaessa uusi lääkäri-/asiantuntijalausunto ja päivitetään hoito- ja palvelusuunnitelma.

Päätös omaishoidon tuesta

Omaishoidon tuesta tehdään aina kirjallinen päätös. Hoidettavalle ja hoitajalle annetaan päätös, jossa ilmenee myönnetty palkkio sekä päätöksen voimassaoloaika. Jos päätös on osittain tai kokonaan kielteinen, hylkäämisen perusteet ilmoitetaan päätöksessä. Omaishoidon tukea koskeva hakemus ratkaistaan sen mukaan, milloin hakemus on saapunut kuntaan. Omaishoidon tukea maksetaan sen kuun alusta, milloin hakemus on kuntaan saapunut. Poikkeuksena on tapaus, jossa asiakkaan olosuhteet vaativat myöhemmän ajankohdan. Omaishoidontukea ei myönnetä takautuvasti.

Omaishoitaja

Hoitajan tulee olla hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö, jonka terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Hoitajan asumismuoto tulee tukea omaishoidon toteuttamista, esim. omaishoitajan tulee asua lähellä/pihapiirissä.

Hoitajaksi soveltuu henkilö, jonka hoidettava on hoitajakseen hyväksynyt ja joka oman ikänsä, kuntonsa ja elämäntilanteensa puolesta soveltuu tähän tehtävään. Omaishoidon tuen päätöstä tehtäessä arvioidaan kokonaisvaltaisesti, selviytyykö hoitaja omaishoitoon sisältyvistä tehtävistä. Arvioinnissa otetaan huomioon omaishoitajan

- fyysinen ja psyykinen terveydentila, mahdolliset sairaudet ja niiden vaatima hoito
- toimintakyky ja voimavarat, kuten kyky selviytyä päivittäisistä toiminnoista

- sosiaaliset verkostot

Hoitajan soveltuvuudesta hoitotyöhön voidaan edellyttää lääkärin ja/tai muun sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijan lausunto.

Hoitaja ei ole työsuhteessa kuntaan eikä hoidettavaan. Hoitajan eläketurva määräytyy julkisten eläkelain (81/2016) mukaisesti. Kunta on järjestänyt omaishoitajalle Työtaturman ja ammattitautilain (459/2015) mukaisen vakuutuksen.

Omaishoidon tuki saattaa vaikuttaa Kelan ja työvoimahallinnon etuuksiin. Hoitajan tulee itse tarkistaa omaishoidon tuen vaikutukset saamiinsa muihin etuuksiin. Omaishoidon tuki on veronalaista tuloa ja etuuden maksamiseen vaaditaan verokorttia. Kaikkien hoitopalkkioiden osalta voidaan sopia hoitopalkkion alentamisesta, mikäli omaishoitaja niin haluaa.

Omaishoitajien terveydentilan arvioinnin tarve kartoitetaan vuosittain/tarpeen mukaan toteutuvilla arviointikäynneillä tai asiakkaan/omaishoitajan toimintakyvyn muuttuessa (esim. Cope-kartoitus). Tarvittaessa omaishoitaja ohjataan terveystarkastukseen ja/tai lääkärin vastaanotolle.

Hakeminen

Omaishoidon tukea haetaan kirjallisella hakemuksella. Hakemuksia saa verkkosivuilta osoitteessa www.siuntio.fi tai hakemalla kunnantalon info-pisteestä.

Omaishoidon porrastus

Omaishoito on porrastettu neljään luokkaan hoidon ja huolenpidon tarpeen perusteella ja vuonna 2019 hoitopalkkiot eri luokissa ovat:

Ryhmä	Hoitopalkkio €/kk
I	399,91 €/kk*
II	558,65 €/kk*
III	808,75 €/kk*
IV	1 335,81 €/kk*

* indeksitarkistus vuosittain joulukuussa

Hoitopalkkioluokka 1

Aikuiset ja yli 65- vuotiaat, RAVA- indeksi 2,0–2,49 ja/tai MMSE < 18/30

Hoidettava *ei tarvitse jatkuvaa ympärivuorokautista* hoitoa, mutta tarvitsee heikentyneen toimintakyvyn, sairauden tai vamman vuoksi jokapäiväistä hoitoa, huolenpitoa, tukea, ohjausta ja/tai valvontaa arjessa selviytymiseen.

Tähän ryhmään kuuluva hoitaja voi käydä työssä tai olisi mahdollista tehdä osa- tai kokoaikaista ansiotyötä.

Hoidon ja huolenpidon tarve ei pääsääntöisesti edellytä yöaikaista hoitoa. Ilman omaishoitoa hoidettava tarvitsisi useita kotihoidon käyntejä vuorokaudessa. Edellyttää pääsääntöisesti, että Kela on myöntänyt asiakkaalle hoitotuen.

Omaishoito on tässä palkkioluokassa *vaativaa ja sitovaa*.

Lapset ja nuoret alle 18-vuotiaat, pääsääntöisesti toimintakykymittarin pisteet 20–29

Hoidettava *ei tarvitse jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa*, mutta heikentyneen toimintakyvyn, sairauden tai vamman vuoksi hän tarvitsee päivittäin runsaasti, jatkuvaa tai lähes jatkuvaa hoitoa, huolenpitoa, tukea, ohjausta ja/tai valvontaa arjessa selviytymiseen monissa päivittäisissä toiminnoissa.

Hoito on siksi vaativampaa ja sitovampaa verrattuna terveeseen saman ikäiseen lapseen tai nuoreen. Hoidon ja huolenpidon tarve ei pääsääntöisesti edellytä yöaikaista hoitoa.

Tähän ryhmään kuuluva hoitaja käy töissä tai olisi mahdollista tehdä osa- tai kokoaikaista ansiotyötä. Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata kolme vuorokautta kuukaudessa.

Hoitopalkkioluokka 2

Aikuiset ja yli 65- vuotiaat, RAVA 2,50–2,99 ja/tai MMSE < 18/30

Hoidettava tarvitsee heikentyneen toimintakyvyn, sairauden tai vamman vuoksi *jokapäiväistä hoitoa*, huolenpitoa, tukea, ohjausta ja/tai valvontaa arjessa selviytymiseen.

Hoidettavaa ei voi jättää pitkiksi ajoiksi yksin, eikä hän tule toimeen pelkästään kotihoidon apujen turvin. Edellyttää pääsääntöisesti, että Kela on myöntänyt asiakkaalle korotetun hoitotuen.

Ilman omaishoitoa hoidettava tarvitsisi ympärivuorokautista hoitoa kodin ulkopuolella esim. tehostetussa palveluasumisessa tai laitoshoidossa. Omaishoito on tässä palkkioluokassa joko *erittäin vaativaa ja sitovaa tai vaativaa ja erittäin sitovaa*.

Lapset ja nuoret alle 18-vuotiaat, pääsääntöisesti toimintakykymittarin pisteet 30–45

Hoidettava tarvitsee heikentyneen toimintakyvyn, sairauden tai vamman vuoksi päivittäin runsaasti, jatkuvaa tai lähes jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa, huolenpitoa, tukea, ohjausta ja/tai valvontaa.

Hoito on paljon vaativampaa ja sitovampaa verrattuna terveeseen saman ikäiseen lapseen tai nuoreen.

Hoitopalkkioluokka 3

Omaishoito on tässä palkkioluokassa *aina sekä erittäin vaativa että erittäin sitova*.

Aikuiset ja yli 65- vuotiaat, RAVA- indeksi 3,0- 3,49 ja/tai MMSE < 13/30

Hoidettava tarvitsee heikentyneen toimintakyvyn, sairauden tai vamman vuoksi runsaasti jokapäiväistä hoitoa, huolenpitoa, tukea, ohjausta ja/tai valvontaa arjessa selviytymiseen.

Hoidettava selviytyy yksin korkeintaan aivan lyhyitä ajanjaksoja vuorokaudessa, eikä hän tule toimeen pelkästään kotihoidon apujen turvin. Hoitotyö edellyttää kokopäiväistä työpanosta. Edellyttää pääsääntöisesti, että Kela on myöntänyt asiakkaalle korotetun hoitotuen.

Ilman omaishoitoa hoidettava tarvitsisi ympärivuorokautista hoitoa kodin ulkopuolella esim. tehostetussa palveluasumisessa tai laitoshoidossa.

Lapset ja nuoret alle 18- vuotiaat, päänsääntöisesti toimintakykymittarin pisteet 46–51

Hoidettava tarvitsee heikentyneen toimintakyvyn, sairauden tai vamman vuoksi runsaasti jatkuvaa tai lähes jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa, huolenpitoa, tukea, ohjausta ja/tai valvontaa arjessa selviytymiseen.

Hoidettava on täysin autettava ja valvottava päivittäisissä henkilökohtaisissa ja muissa toiminnoissa. Hoito on siksi paljon vaativampaa ja sitovampaa verrattuna terveeseen saman ikäiseen lapseen tai nuoreen. Tähän ryhmään kuuluvalla hoitajalla ei olisi mahdollista käydä ansiotyössä.

Ilman omaishoitoa hoidettava tarvitsisi ympärivuorokautista hoitoa kodin ulkopuolella esim. tehostetussa palveluasumisessa tai laitoshoidossa.

Hoitopalkkioluokka 4

Lapset, nuoret ja aikuiset (erityisluokka)

Tähän ryhmään kuuluvat ne hoidon ja huolenpidon kannalta erityisen raskaassa siirtymävaiheessa (ympärivuorokautista hoitoa tarvitsevat) olevat asiakkaat, jotka eivät voi asua yksin, esim. asiakkaat, joiden saattohoito tapahtuu kotona hoidettavan ja hänen omaistensa ja läheistensä tahdon mukaisesti. Hoidon tarpeen arviointi perustuu lääkärin päätökseen. Sopimus on määräaikainen (3 kk) ja sopimusta tarkistetaan ennen määräajan umpeuduttua. Hoitaja on hoidossa tapahtuvan siirtymävaiheen vuoksi lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtä tai päätoimista opiskelua. Omaishoitajain 5 § mukaan korotettuun hoitopalkkioon ei ole oikeutta, mikäli hoitajalla on samalta ajalta vähäistä suurempia tuloja. Oikeutta korotettuun hoitopalkkioon ei myöskään ole, jos hoitaja on samalta ajalta oikeutettu saamaan tukea, jonka tarkoituksena on korvata menetettyä ansiotuloa (esim. vuorottelukorvaus tai sairausvakuutuslain mukainen erityishoitoraha alle 16-vuotiaan lapsen vanhemmalle).

Omaishoidontuen alentaminen

Säännöllinen jaksottaishoito (esim. koulujen syys- ja kevätlukukaudet) vähentää hoidon sitovuutta ja vaativuutta, niiden osalta joiden hoidosta maksetaan korkeampaa kuin alinta palkkiota. Palkkiota alennetaan tasaisesti kuukausittain seuraavasti:

- Viikko lyhytaikaisessa ympärivuorokautisessa hoidossa ja kolme viikkoa omaishoidossa kotona kuukauden aikana, vähentää omaishoidon tuen palkkiota 25 % kuukaudessa.
- Kaksi viikkoa lyhytaikaisessa ympärivuorokautisessa hoidossa ja kaksi viikkoa omaishoidossa kotona kuukaudessa, vähentää omaishoidontuen palkkiota 50 % kuukaudessa.
- Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen avustaja vaikuttaa hoitopalkkioon seuraavasti:
 1. henkilökohtainen avustaja myönnetty alle 20 tuntia/vko, hoitopalkkio vähenee 60 € kuukaudessa
 2. henkilökohtainen avustaja myönnetty yli 20 tuntia/vko, hoitopalkkio vähenee 110 € kuukaudessa

Lapset ja nuoret, joiden hoidosta maksetaan korkeampaa kuin alinta palkkiota

- Jos hoidettava on päivähoitossa/tilapäishoidossa, koulussa tai yö-/päivätoiminnassa
2-3 päivää viikossa, vähennetään palkkiota 60 €/kuukaudessa.
- Jos hoidettava on päivähoitossa/tilapäishoidossa, koulussa tai yö-/päivätoiminnassa
4-5 päivää viikossa, vähennetään palkkiota 110 €/kuukaudessa.

Omaishoidon tuen myöntämiseen vaikuttaa kaikissa luokissa se, kuka on päävastuussa hoidosta. Jos hoidon sitovuus ja vaativuus täyttää omaishoidolle asetetut kriteerit, mutta hoitovastuu pääsääntöisesti on jollain muulla kuin omaishoitajalla, voidaan omaishoidon tuen luokkaa laskea tai omaishoidon tuki olla kokonaan myöntämättä.

Mikäli useampi mainittu omaishoidontukea alentava palvelu toteutuu, tehdään vain yksi alennus korkeimman alennusperusteen mukaan.

Hoitajan lakisääteisen vapaa-ajan määrä ja järjestelyt

Omaishoitolain 4 §:n mukaan omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveystalvaeluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta.

Omaishoitajalla on mahdollisuus pitää vapaapäivät säännöllisesti kuukausittain tai vaihtoehtoisesti hän voi myös säästää vapaapäiviään ja pitää vapaan pidemmässä jaksossa. Omaishoidon tuen vapaapäivät tulee käyttää saman kalenterivuoden aikana tai viimeistään seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Omaishoitajan vapaata sovittaessa pohditan yksilöllisesti omaishoidettavan ja omaishoitajan tilanteeseen soveltuva omaishoitoa korvaava hoidon muoto.

Kunta kuitenkin viime kädessä päättää vapaan ajankohdan kalenterikuukautta kohti ja millä tavoin omaishoitajan vapaan aikainen hoito järjestetään.

Hoitajalle annetaan mahdollisuus vapaa-aikaan joillakin seuraavista järjestelyistä:

- Intervallihoido tai lyhytaikainen hoito hoivakodissa tai laitoshoidossa.
- Päivätoiminta 1 kerta/viikko päivätoimintakeskuksessa.
- Kehitysvammaisten omaishoitajien vapaapäivät järjestetään pääosin kehitysvammahuollon omilla palveluilla, joita ovat esimerkiksi lyhytaikais- ja viikonloppupaikat tai hoitajan palkkaaminen kotiin.
- Vapaapäivät voidaan toteuttaa myös jakamalla vapaata vastaava tuntimäärä useammaksi vuorokautta lyhyemmäksi jaksoksi.
- Vapaapäivät voidaan toteuttaa toimeksiantosopimuksella 66,00 € vuorokausi.
- Lakisäateisen vapaan pitäminen (3 vrk/kk) ei vähennä hoitopalkkion määrää.

Asiakasmaksu

Kunta tekee omaishoidon tueksi annettavista palveluista aina maksupäätöksen. Palveluista perittävät maksut voidaan määrätä maksuja koskevien yleissäännösten perusteella. Lakisäateisen omaishoitajan vapaan aikaisen omaishoitajan työtä korvaavan palvelun asiakasmaksu on 11,40 €/vrk hoivakodeissa ja laitoshoidossa. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 387/2008, 6 b §). Päivätoiminnassa asiakasmaksu on 6,70 €/vrk. Palveluista perittävä maksu voidaan alentaa tai poistaa asiakasmaksulain 11 §:n nojalla.

Hoitopalkkion lakkaaminen ja keskeytys

Omaishoidon tuki lakkaa, kun omaishoidon tuen edellytykset ei täyty johtuen joko hoidettavasta tai hoitajasta. Omaishoitaja on velvollinen välittömästi ilmoittamaan tuensaantiin vaikuttavista olosuhteiden muutoksista. Kun tuen edellytykset lakkaavat pysyvästi, tuki maksetaan korkeintaan muutoskuukauden loppuun.

Omaishoitolaissa ei ole määritelty erityisiä irtisanomisperusteita. Omaishoidon tuen sopimus voidaan irtisanoa, jos hoito ei enää vastaa hoidettavan etua ja vaarantaa hänen terveytensä ja turvallisuutensa. Hoitajan huonokuntoisuus voi olla perusteena sopimuksen purkamiselle.

Jos omaishoitaja sairastuu niin, että hän ei voi toimia omaishoitajana, tuen maksaminen keskeytyy seitsemännen vuorokauden jälkeen. Omaishoitajan sairastuessa kunta on velvollinen järjestämään hoidon omaishoidettavalle. Sairastumisen ajaksi järjestetystä hoidosta maksetaan normaali asiakasmaksu.

Omaishoitosopimus päättyy irtisanomisajasta huolimatta sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito käy hoidettavan terveydentilasta johtuvista muutoksista tarpeettomaksi. Tapauksissa, joissa omaishoito keskeytyy tilapäisesti omaishoidettavan terveydentilamuutoksista johtuen, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua.

Jos hoidettavan toimintakyky muuttuu siten, että omaishoidon sitovuus ja vaativuus vähenevät ja hoitopalkkio pienenee, asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelma tarkistetaan ja hänelle tehdään uusi päätös omaishoidon tuesta. Omaishoitosopimus irtisanotaan. Irtisanomisaika on kunnan puolelta kaksi kuukautta. Irtisanomisajalta maksetaan voimassa olevan (vanhan) omaishoitosopimuksen mukainen hoitopalkkio. Irtisanomisajan mentyä umpeen kunnan ja hoitajan välillä tehdään uusi, uuden päätöksen mukainen omaishoitosopimus.

Jos kunnan omaishoidon tuen myöntämiskriteerit muuttuvat, toimitielin (lautakunta) vahvistaa uudet kriteerit. Omaishoidon tukipäätökset tarkistetaan ja asiakkaille tehdään uudet päätökset uusien kriteerien mukaisesti. Omaishoitosopimukset tarkistetaan uusien päätösten mukaisesti. Omaishoitosopimukset on irtisanottava ja tarjottava uusien päätösten mukaiset omaishoitosopimukset ainakin niissä tapauksissa, joissa omaishoidon tuki lakkaa tai hoitopalkkio alenee tai vapaa-oikeus vähenee. Muissa tapauksissa omaishoitosopimus voidaan tarkistaa uuden päätöksen mukaisesti omaishoitajan kanssa yhteisesti sopien. Mikäli omaishoitosopimuksen osapuolet (omaishoitaja ja kunta) eivät pääse muutetuista sopimusehdoista yksimieliseen lopputulokseen, on kunnan irtisanottava sopimus uuden sopimuksen laatimista varten.

1.5 ASUMISPALVELUSYKSIKÖIDEN MAKSUT

Tehostetun palveluasumisen kriteerit:

- Runsas ympärivuorokautinen avuntarve (muun muassa hygienia, lääkehoolto, ruokailu, wc-käynnit).
- Vähintään yhden auttajan ja/tai apuvälineen tarve liikkumisessa tai ei kykene liikkumaan
- RAVA vähintään 2,5 ja/tai MMSE alle 17/30. Mielenterveys-, päihde- ja muistiongelmien huomioidaan.
- Kotihoidon palvelut ja/tai omaishoito ovat olleet käytössä ja ne on todettu riittämättömiksi tai niitä ei ole voitu aloittaa
- Asiakkaan omaisten, eri palveluntuottajien ja vapaaehtoistyön palvelumahdollisuudet on kartoitettu tai palvelut ovat jo käytössä, eikä apu ole riittävä
- Kuntoutumismahdollisuudet, esim. intervallijaksot ja päivätoiminta ovat olleet käytössä, eivätkä ne tue enää kotona asumista riittävästi
- Asiakkaalle aiheutuu vaaratilanteita kotona tai kodin ulkopuolella eikä riskejä voida lieventää hoivaan osallistuvien avulla eikä teknologisilla välineillä
- Asiakas aiheuttaa kohtuuttomasti häiriötä ympäristössä tai aiheuttaa vaaratilanteita itselleen tai muille.
- Asuntoon on tehty tarpeelliset /mahdolliset muutostyöt. Asunnon huono kunto tai toimimattomuus ei oikeuta asumispalvelupaikkaan, vaan asiakas ohjataan muuttamaan palvelujen ääreen esim. vanhuksille tarkoitettuihin vuokra-asuntoihin. Asiakasta ohjataan asunnon kunnostamiseen mahdollisista saatavista tuista.
- Asukkaat sijoitetaan kunnan harkinnan mukaan joko omaan yksikköön tai kilpailutuksessa hyväksytyksi tulleen palveluntuottajan palveluasumisen yksikköön huomioiden kilpailutuksen tulos.
- Jos asiakas ei ota vastaan tarjottua paikkaa, hakemus raukeaa.
- Asiakkaan hoidontarpeen muuttuessa tehostetun palveluasumisen paikan tarve arvioidaan tarvittaessa uudelleen.

Näiden palvelujen hinnoittelu ei pohjautu säädökseen vaan kunnan harkintaan.

Vuokra	
yhden hengen huoneesta	374,00 €/kk
kahden hengen huoneesta	190,00 €/kk
Ruoka (ateriapaketti)	375,00 €/kk
Puhtaus (sisältää siivouksen ja pyykinhuollon)	52,00 €/kk

Palvelumaksu

Palvelumaksu on 85 % asiakkaan nettotuloista, sen jälkeen, kun nettotuloista on vähennetty välttämättömien menojen osuus. Jos yhteiseen kotiin jää pienempituloinen puoliso asumaan, voidaan palvelumaksua määrättäessä käyttää harkintaa niin, että hänen on taloudellisesti mahdollista asua entisessä kodissa. Harkintaa voidaan käyttää, jos kotiin jäävän puolison nettoeläke on enintään 1000 €/kuukaudessa. Harkintapäätöksen pohjaksi tuloksetukseen vaaditaan puolison osalta vastaavat tositteet kuin asiakkaalta. Asiakkaan

palvelumaksua määrättäessä rintamalisää ei huomioida tulona, mutta ylimääräinen rintamalisä huomioidaan tulona.

Asiakkaan nettotuloista vähennetään vuokra, ateria- ja puhtauspaketti, Kelan käyttämä lääkkeiden vuotuinen omavastuu sekä käyttövara 108 euroa/kk.

Palveluasumisessa koneellinen annosjakelu kuuluu asiakkaalle, mikäli käytössä olevat lääkkeet soveltuvat annosjakeluun. Siuntion kunta hankkii lääkkeiden annosjakelupalvelut apteekin kautta ja kunta vastaa siitä aiheutuvista kustannuksista. Lääkkeiden koneellinen annosjakelu on turvallisuussyistä hyvä vaihtoehto. Se myös vapauttaa työntekijöiden aikaa muuhun hoitoon ja huolenpitoon. Asiakkaat maksavat lääkkeensä itse.

Palvelumaksussa vuokratulona huomioidaan nettovuokratulo. Palvelumaksua määriteltäessä ei huomioida oman asunnon ylläpitoon liittyviä menoja. Palvelumaksua peritään poissaolon ajalta asiakasmaksuasetuksen 32 §:n mukaan. Vuokra peritään siihen asti, kunnes asunto on tyhjennetty.

Lyhytaikainen asumispalvelu	48,90 €/päivä
Päivähoito asumispalveluyksikössä (maksimi 8h)	22,50 €/päivä

1.6 LAITOSHOIDON MAKSUT

Terveyskeskuksen vuodeosaston kriteerit

- RAVA yli 3,5 ja/tai MMSE enintään 18/30
- Kaikki kotona asumista tukevat palvelut on arvioitu ja käytetty
- Tehostettu palveluasuminen on todettu riittämättömäksi
- Asiakas tarvitsee pääsääntöisesti kahden hoitajan apua liikkumisessa ja muussa hoitamisessa
- Mielenterveys-, päihde-, sosiaaliset ja muistiongelmat huomioidaan
- Lääkärin toteama lääketieteellisen tai sairaanhoidollisen hoidon tarve

1. Lyhytaikainen laitoshoido (12 §) 48,90 €
(lasketaan maksukattoon)

Hoito ja ylläpito hoitopäivältä (ei kuitenkaan alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän).

Maksukaton ylittymisen jälkeen peritään enintään 22,50 euroa hoitopäivältä (maksukatto on 683 euroa kalenterivuotta kohti).

2. Päivä- ja yöhoitomaksu (13 §) 22,50 €
(lasketaan maksukattoon)

Hoito vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) vuorokaudessa (ei kuitenkaan alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän).

3. Kuntoutushoidon maksut (14 §) 16,90 €
Laitoshoidona vammaisille ja kehitysvammaisille annetusta kuntoutushoidosta (lääkinnällinen kuntoutus) hoitopäivältä.

4. Pitkäaikainen laitoshoido (laki 7 §, asetus 15 §)
Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu on enintään 85 % potilaan henkilökohtaisista säännöllisistä nettokuukausituloista. Tuloina otetaan huomioon eläketulot, elinkorot, elatusavut, syytinki, maatilatalouden tulo, vammaistuki / eläkettä saavan hoitotuki sekä muut säännölliset tulot. Tuloksi lasketaan myös omaisuudesta saatavat tulot kuten vuokra-, korko- ja osinkotulot. Laitoshoidon maksua määrättäessä ei huomioida oman asunnon ylläpitoon liittyviä menoja.

Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisessa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisoitten yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 42,5 % edellä mainituin perustein yhteenlasketuista kuukausituloista. Jos molemmat puoliset ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy kuitenkin potilaan henkilökohtaisten säännöllisten kuukausitulojen perusteella.

Pitkäaikaishoidon maksujärjestelmän mukaan potilaan henkilökohtaiseen käyttöön tulee jäädä 15 % kuukausituloista, kuitenkin vähintään 108 euroa/kk. Laitoshoidon hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Laitoshoitoon ottaminen ei kuitenkaan vapauta sen vuorokauden aikana tapahtuvalta avosairaanhoidokäynnin maksulta. Laitoksen ulkopuolisten kontaktien takaamiseksi myönnetään potilaalle, joka on pitkäaikaisessa laitoshoidossa yksi edestakainen matka kuukaudessa, enintään 50 km päähän laitoksesta. Tämä ei perustu säädökseen vaan kunnan omaan harkintaan.

5. Omaishoitajan vapaan aikaisen maksut laitoshoidosta
Lakisääteisen omaishoitajan vapaan aikaisen omaishoitajan työtä korvaavan palvelun asiakasmaksu on 11,40 €/vrk hoivakodeissa ja laitoshoidossa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 387/2008, 6 b §)

2 TERVEYSPALVELUT

Laajennettu kiirettömän hoidon hoitopaikan valinta terveydenhuoltolaki 48 §

Henkilö voi valita perusterveydenhuollostaan vastaavan terveyskeskuksen ja terveyskeskuksen terveysaseman 2 ja 3 luvussa tarkoitettujen palvelujen saamiseksi. Valinnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä hoitovastuussa olevan kunnan, että valitun kunnan terveyskeskukselle. Hoitovastuu siirtyy valitun kunnan terveyskeskukselle viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta. Henkilön valinta voi kohdistua samanaikaisesti vain yhteen terveyskeskukseen ja terveysasemaan. Uuden valinnan voi tehdä aikaisintaan vuoden kuluttua edellisestä valinnasta. Valinta ei koske 16 §:ssä tarkoitettua kouluterveydenhuoltoa, 17 §:ssä tarkoitettua opiskeluterveydenhuoltoa eikä pitkäaikaista laitoshoidoa. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää 25 §:ssä tarkoitettua kotisairaanhoidoa oman alueensa ulkopuolelle.

Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikön. Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

Kansanterveyslain (nro 66/1972) 14 §:ssä tarkoitetuista palveluista perittäviä maksuja ja korvauksia määrättäessä noudatetaan, mitä niistä on sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa (viimeksi muutettu nro 1329/2010) ja valtioneuvoston asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta (annettu 23.10.2014; seuraavat pykälät viittaavat siihen) sekä tässä määrätty.

2.1 AVOPALVELUMAKSUT

1) Avosairaanhoidon lääkäripalvelut (7 §) (lasketaan maksukattoon)

Käyntimaksu 20,60 €/ käynti kolmelta ensimmäiseltä terveystarkastuskäynniltä kalenterivuodessa. Maksua ei peritä veteraaneilta, erityisryhmiin kuuluvilta veteraaneilta, sosiaali-huoltolain mukaisten kunnan omien asumispalveluyksiköiden asiakkailta, pitkäaikaistyöttömien lakisääteisistä lääkärintarkastuksista (ei koske peruuttamatta jätettyjä käyntejä), eikä alle 18-vuotiailta.

Lääkärin tai hammaslääkärin suorittama kotikäynti 18,90 €

Laitoshoidon hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Laitoshoitoon ottaminen ei kuitenkaan vapauta sen vuorokauden aikana tapahtuvalta avosairaanhoidokäynnin maksulta.

2) Terveystieteiden päivystys

STM:n antaman asetuksen mukaan ympärivuorokautinen päivystystoiminta on järjestettävä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäivystyksenä. HUS Lohjan sairaanhoitoalue siirtyy yhteispäivystystoimintaan 1.9.2015 alkaen.

Klo 16–20 arkisin peritään aikuisten (yli 18-vuotiaiden) yleislääketiede-käynniltä (hoitaja- tai lääkäri) maksu ja klo 20.01–08.00 ja viikonloppuisin päivystyskäyntimaksu. Vain vapaakorttilaisille YLE-käynti on maksuton. Terveystieteiden vuosimaksu ei vaikuta päivystyskäynnin laskutukseen. Lasten YLE-päivystyskäynnit ovat maksuttomia.

Erikoissairaanhoidon maksu päivystyksessä koskee niin lapsipotilaita kuin aikuisiakin. Ei peritä:

- psykiatrian avohoidon yksikössä
- jos potilas otetaan sairaalaan polikikkakäynnin päivänä
- rintamaveteraaneilla

Arkisin klo 8 - 16 ensisijainen perusterveydenhuollon päivystysvastaanotto järjestetään Siuntion kunnan omassa terveystieteiden keskuksessa.

3) Sairaanhoidajan maksu

Käyntimaksu on 11,40 €/käynti ja se peritään kolmelta käyntikerralta kalenterivuodessa seuraavien kriteerien mukaisesti:

- 18 vuotta täyttäneiltä
- sairaanhoidollisilta yksilökäynneiltä (ei ryhmäkäynneiltä)
- kaikista päivystyksellisistä hoitajakäynneistä
- jos lääkärin käynti on samana päivänä, laskutetaan vain lääkärissä käynti jos lääkärin käynti on samana päivänä, ja lääkärin käyntimaksu on peritty kolmelta ensimmäiseltä terveystarkastuskäynniltä, peritään maksu sairaanhoidajan käynnistä, mikäli asiakas ei ole käynyt kolme kertaa saman kalenterivuoden aikana sairaanhoidajan vastaanotolla
- ei psykiatrisen sairaanhoidajan käynneistä
- ei peruuttamattomista käynneistä
- ei sotiemme veteraaneilta
- ei kunnan omissa asumispalveluyksiköissä asuvailta

Terveysten edistämisen ja ehkäisevän terveydenhuollon käynnit ovat maksuttomia (esim. rokotusohjelman mukainen rokotus, terveystarkastus sekä työttömien terveystarkastukset)

4) Fysioterapia/Toimintaterapia (7 §) (lasketaan maksukattoon)

Yksilökohtaisesta fysioterapiasta hoitokerralta
11,40 €

5) Sarjassa annettava hoito (11 §) (lasketaan maksukattoon)

Sarjassa annettavasta lääkinnällisestä kuntoutuksesta 11,40 €
Maksu peritään enintään 45 hoitokerralta kalenterivuodessa.

2.2 SUUNTERVEYDENHUOLLON MAKSUT

Suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta peritään asetuksen 9 §:n mukaiset enimmäismaksut. Maksut peritään 18 vuotta täyttäneiltä. Kunnan oma harkinta: Veteraaneilta ja erityisryhmiin kuuluvilta veteraaneilta ei peritä maksua suunterveydenhuollon ammattilaisen luona käynnistä. Proteettisista hoidoista, laboratorio-kustannuksista tms. sekä yksityisen suunterveydenhuollon ammatinharjoittajan luona käynneistä korvataan kelakorvauksen jälkeen enintään 250 €/kalenterivuosi veteraaneille.

Perusmaksu suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta

Asiakasmaksuasetus 9 § 1 mom.

- suuhygienisti hoidon antajana 10,20 €
- hammaslääkäri hoidon antajana 13,10 €
- erikoishammaslääkäri hoidon antajana 19,20 €

Tätä erikoishammaslääkärimaksua käytetään, kun

- potilas tarvitsee erikoishammaslääkärin palveluita
- lähetteellä tulleet; sisäiset tai ulkoiset lähetteet
- potilas itse toivonut erikoishammaslääkärin hoitoa.

Perusmaksun lisäksi peritään tutkimuksesta ja hoidosta terveydenhuollon toimenpideluokituksen suun terveydenhuollon toimenpiteistä seuraavat maksut:

Muut tutkimukset ja hoidot

- Toimenpideluokituksen SA-ryhmän tutkimukset	8,40 €
- Kuvantamistutkimukset hammaskuvalta leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvauksesta	8,40 € 18,90 €
- Ehkäisevä hoito Toimenpideluokituksen SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet	8,40 €

- Tutkimukset, hammastarkastukset ja sairauksien hoito Toimenpideluokituksen vaativuusluokan mukaan, lukuun ottamatta proteettisia toimenpiteitä, kultakin toimenpiteeltä:

Vaativuusluokka

0 – 2	8,40 €
3 – 4	18,90 €
5 – 7	37,50 €
8 – 10	54,90 €
11 -	77,00 €
- Proteettiset toimenpiteet	
- proteesin huolto:	
pohjauksella	54,90 €
korjaus	37,50 €
- akryyliosa- ja kokoproteesi	183,50 €
- kruunut ja sillat hampaalta	183,50 €
- rankaproteesi	222,70 €

Terveyskeskuksen järjestämä suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoito

- Peritään asiakasmaksuasetuksen 8 § 1 momentin mukainen poliklinikkamaksu/käynti 41,20 €

Päiväkirurginen toimenpide (lasketaan maksukattoon) 135,10 €

- Peritään asiakasmaksuasetuksen 8 a §:n mukainen maksu päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäistä annettava lääkitystä

2.3 MUUT MAKSUT

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu (25 §)

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä, asiakkaan varaamasta lääkärin ja hammashoidon vastaanottoajasta peritään:

15 vuotta täyttäneiltä 50,80 €

Kopio sairaskertomuksesta

(kunnan harkittavissa oleva maksu)

0,50 €/sivu

Maksu lääkärintodistuksesta (23 §)

Muusta kuin hoitoon liittyvästä todistuksesta tai lausunnosta peritään seuraavat maksut:

a) Lääkärintodistukset ja lausunnot

Ryhmä A

50,80 €

- tbc-todistus
- elintarviketodistus
- muut yksinkertaiset vapaamuotoiset todistukset (esim. ruokavaliosta jne.)
- T-todistus
- C-lausunto
- pahoinpitelylausunnot
- muut näihin rinnastettavat hoitoon liittymättömät todistukset
- B-lausunnot
 - eläkettä varten
- laajat lausunnot oikeutta varten
- stipendiaatti- ym. laajat ulkomaita koskevat todistukset
- muut näihin rinnastettavat hoitoon liittymättömät todistukset
- E-lausunnot
 - tapaturmat
 - ammattitaudit

Ryhmä B

61,00 €

- ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus
- ilmailulupakirja- ja urheilusukeltajalausunnot
- kansainvälinen rokotustodistus
- ampuma-aselausunnot

b) Hammaslääkärintodistukset ja lausunnot

– vakuutusyhtiötä varten

50,80 €

c) Maksuttomat todistukset

- sairausloman tarpeen osoittamiseksi kirjoitettu lääkärintodistus SVA tai SVB
- sairaan lapsen hoitotodistus
- sterilisaatiota ja raskauden keskeytystä varten annettavat lausunnot
- lausunto toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- todistus sairauden takia saattajasta tai muun kuin yleisen kulkuneuvon tarpeesta
- C-lausunto eläkettä saavan hoitotukea/vammaistukea varten koskien laitoshoidossa/ asumispalveluissa olevia henkilöitä
- Lääkärintodistus maistraatille edunvalvonnantarpeen selvittämistä varten
- Lääkärintodistukset pitkäaikaistyöttömille eri toimenpiteitä varten
- B-lausunnot
 - kuntoutusta varten
 - erityiskorvattavia lääkkeitä varten

3 SOSIAALIPALVELUT

3.1 LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELUT

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) astui voimaan 1.4.2015.

Sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaisesti kunnallisina sosiaalipalveluina on järjestettävä sen sisältöisenä ja siinä laajuudessa kuin sosiaalihuoltolaissa tai muussa laissa säädetään muun muassa kotipalvelua.

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- ja elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista. Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista 2 momentissa mainittujen syiden vuoksi.

Lapsiperheiden kotipalvelu järjestetään osittain omana toimintana ja sitä täydennetään palvelutarpeen edellyttämällä tavalla ostopalveluilla.

Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteet:

- Palvelun tavoitteena on tukea lapsiperheen arjen sujumista ja vanhempien jaksamista.
- Palvelua myönnetään pääsääntöisesti tilapäisenä palveluna (enintään 3 kuukautta) tai säännöllisenä palveluna (3-6 kuukauden jaksoissa enintään vuoden ajan).
- Palvelutarpeen jatkuessa palvelua voidaan jatkaa erillisellä päätöksellä. Muu kuin tilapäinen palvelu edellyttää sosiaalihuoltolain 36 §:n mukaista palvelutarpeen arviointia tai lastensuojelulain 27 §:n mukaista lastensuojelutarpeen selvitystä ja asiakassuunnitelmaa.

Palvelua tarjotaan lähinnä seuraavin kriteerein:

- raskaus tai synnytys
- monikkoperhe, ts. syntyy useampi lapsi yhtä aikaa
- kriisi perheessä
- lapsen sairaus tai vamma
- vanhemman tai sisaruksen sairaus tai vamma
- vanhemman masennus ja/tai uupumus
- vanhemman hoitoon liittyvät käynnit

Palvelua ei myönnetä tilanteissa, kun palvelun tarve aiheutuu seuraavista syistä:

- äkilliset sairaustapaukset (flunssat yms.)
- kotona tehtävä etätyö
- vanhemman työssäkäynti
- vanhemman opiskelu
- vanhemman harrastukset
- kuljetukset

Palvelua ei myönnetä tilanteissa, joissa palveluoikeus syntyy muun lainsäädännön kautta mm. henkilökohtainen avustajan ja päivähoidon tarpeeseen.

Asiakas tulee ensisijaisesti hakea palvelua kirjallisesti sosiaalitoimesta. Palvelujen piiriin voi ohjautua myös muiden sosiaali- ja terveystalvelujen kautta.

Palvelun saaminen ei edellytä lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelun asiakkuutta.

Tilapäisestä lapsiperheiden kotipalvelusta peritään kertamaksu ja pidempikestoisesta palvelusta maksu määräytyy perheen tulojen, perheeseen ja palvelutuntien mukaan kuukausimaksuna. Pienituloisille perheille palvelu on maksutonta

Lapsiperheiden kotipalvelun maksut

Asiakas maksaa kotipalvelusta bruttotulojen, perheen koon ja palvelun määrän mukaan määräytyvän kuukausimaksun tai käynnin pituuden mukaan määräytyvän käyntimaksun (Asiakasmaksulaki 732/1992 ja Asiakasmaksuasetus 912/1992).

Käyntimaksu, tilapäinen kotipalvelu

käynnin pituus	maksun enintään suuruus
0-2 h	12,00 €
2,01-4 h	16,20 €
4,01-6 h	22,30 €
yli 6,01 h	26,40 €

Jos asiakkaan luona käydään vuorokaudessa useita kertoja, käyntimaksu on korkeintaan 26,40 euroa. Tämän palvelun hinnoittelu ei pohjautu säädökseen, vaan kunnan harkintaan. Käyntimaksua ei peritä, jos perheen bruttotulot ylittävät perheeseen mukaiseen maksuttomaan palveluun oikeuttavan tulorajan.

Jatkuva ja säännöllinen kotipalvelun maksu:

Perheenkoko	Tuloraja €/kk brutto	Maksu- %
1	576	35
2	1063	22
3	1667	18
4	2062	15
5	2496	13
6	2866	11

Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi (6), tulo rajaa korotetaan 350 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä (1) prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä. Maksua ei peritä perheiltä, jotka saavat säännöllistä toimeentulotukea.

Kuukausimaksu

Kuukausimaksu määrätään, kun palvelun tarve on säännöllinen ja jatkuva eli palvelua annetaan vähintään kerran viikossa ja palveluntarve kestää yli kolme (3) kuukautta. Perheellä tarkoitetaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä henkilöitä sekä molempien samassa taloudessa eläviä alaikäisiä henkilöitä.

Tuloina otetaan huomioon asiakasmaksuasetuksen 27 §:n mukaan perheen kaikki veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verovapaat tulot (bruttotulot).

Tuloina ei huomioida lapsilisää, lapsen hoitotukea, kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta, asumistukea, vammaistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuisopintorahaa, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, kuntoutusrahalain mukaista ylläpitokorvausta, työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista ylläpitokorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia ja kotihoidon tukea. Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamista aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Perheen koko	Tuloraja €/kk	5 h tai alle	5,01–10 h	10,01–18 h	18,01–28 h	yli 28 h
1	576	18 %	22 %	27 %	32 %	35 %
2	1063	12 %	15 %	18 %	21 %	22 %
3	1667	12 %	14 %	16 %	18 %	18 %
4	2062	11 %	12 %	13 %	15 %	15 %
5	2496	9 %	10 %	12 %	13 %	13 %
6	2866	7 %	10 %	11 %	11 %	11 %

Palvelusta perittävä maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, jos henkilön toimeentuloedellytykset, elatusvelvollisuus tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista). Mikäli kotipalvelun saaja ei halua antaa tietoja säännöllisistä tuloistaan, kotipalvelun maksut määrätään korkeimman maksuluokan mukaan. Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan maksun enimmäisraja voi olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten suuruinen.

3.2 VAMMAISPALVELUT

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) maksuttomia ovat sopeutumisvalmennus, päivätoiminta sekä palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla.

3.2.1 Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitetuista vaikeavammaisille järjestettävistä kuljetuspalveluista voidaan periä enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

- Vapaa-ajan asiointi ym. matkat lähikuntiin: julkisen liikenteen mukainen taksa
- Opiskelumatkat; Kelan mukainen omavastuu
- Työmatkat: julkisen liikenteen mukainen taksa

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelun maksuvälineenä käytetään lähitaksikorttia.

Vapaa-ajan matkoista ja työmatkoissa asiakasosuus maksetaan matkan yhteydessä kuljettajalle. Kunta laskuttaa opiskelumatkojen mukaisten matkojen asiakasosuuden. Mikäli kuljetuspalveluasiakas hukkaa lähitaksikorttinsa, peritään uudesta kortista 20 €.

Vakiotaksi-kriteerit

Oikeus vakiotaksiin ei ole lakiin perustuva subjektiivinen oikeus. Kunta voi myöntää oikeuden vakiotaksiin yksilöllisen harkinnan perusteella. Siihen vaikuttaa fyysinen ja psyykinen terveydentila sekä avun tarve kuljetuksen aikana.

Oikeus vakiotaksiin haetaan kunnalta ja hakemukseen tulee aina liittää terveydenhuollon todistuksen, missä otetaan kantaa vakiotaksin tarpeellisuudesta.

Vakiotaksin käyttöoikeudesta tehdään päätös, joko varsinaisen kuljetuspalvelupäätöksen yhteydessä tai erillinen päätös.

Kun asiakas on saanut päätöksen vakiotaksiasiakkuudesta, hänen tulee olla yhteydessä oman alueen tilauskeskukseen selvittääkseen, onko hänellä mahdollisuutta saada vakiotaksi käyttöön. Edellytyksenä on, että tilausvälityskeskus pystyy osoittamaan asiakkaalle tietyn kuljettajan joka kuuluu kunnan hyväksymiin palveluntuottajiin. Asiakas tilaa itse taksin suoraan taksiryttäjältä tai kuljettajalta ja taksi ilmoittaa ajosta taksikeskukseen.

Vakiotaksiasiakkuus on yleensä voimassa toistaiseksi.

3.2.2 Henkilökohtaisen avun korvaukset

Henkilökohtaista apua järjestetään vaikeavammaiselle vammaispalvelulain 8 c §:n 1 momentin mukaan kotona ja kodin ulkopuolella:

- päivittäisissä toimissa
- työssä ja opiskelussa

- harrastuksissa
- yhteiskunnallisessa osallistumisessa
- sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä.

Henkilökohtaisen avun ulkopuolelle rajautuvat sellaiset avun tarpeet, jotka edellyttävät pääosin hoivaa, hoitoa ja valvontaa.

Siuntion kunta järjestää vammaispalvelulain 8d §:n mukaista henkilökohtaista apua ensisijaisesti korvaamalla vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset työnantajan maksettavaksi kuuluvine lakisääteisine maksuineen ja korvauksineen. Ilta- ja viikonlopputöistä aiheutuvat lisät korvataan, mikäli ne ovat vammaispalvelulain mukaisen palvelusuunnitelmaan perustuvia. Oikeus ko. kustannuksiin tulee näkyä asiakaspäätöksessä. Henkilökohtainen apu on mahdollista järjestää myös palvelutuottajan kautta.

3.3 Kehitysvammahuolto

3.3.1 Kehitysvammahuollon ylläpitomaksut

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/77) tarkoitettu erityishuolto on pääasiallisesti maksutonta. Lukuun ottamatta erityishuoltoon liittyvä ylläpito, josta voidaan periä maksu. Asiakasmaksuja ei peritä alle 16-vuotiaalle annetuista osittaisesta ylläpidosta (mm. tilapäishoito). Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaan järjestetystä täydestä ylläpidosta voidaan periä maksu lyhytaikaisessa laitoshoidossa siten kuin asiakasmaksuasetuksen 12 §:ssä säädetään ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa siten kuin asiakasmaksulain 7c §:ssä säädetään.

Kunnan asiakasmaksuja sovelletaan kunnan, yksityisten ja muiden palveluntuottajien antamaan palveluun, lukuun ottamatta kuntayhtymiä. Kuntayhtymät (ETEVA ja Kärkulla) laskuttavat asiakasmaksut suoraan asiakkaalta. Kunta laskuttaa asiakasmaksut, jotka muodostuvat muiden yksityisten palveluntuottajien palveluiden käytöstä. Asiakasmaksut perustuvat tuloseelvitykseen.

Vakituisen asumisen ylläpito 16 vuotta täyttäneellä

Ylläpitomaksu määritellään jatkuvan ympärivuorokautisen hoidon osalta laitoshoidossa, palveluasumisessa ja perhehoidossa edellyttäen, että palvelu jatkuu yhtäjaksoisesti vähintään 90 vrk.

Ylläpitomaksu on 85 % hoidossa olevan laissa tarkoitetuista nettokuukausituloista. Asiakkaalle jätettävien käyttövarojen vähimmäismäärä tulee olla 15 % henkilön nettotuloista. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 108 €.

Laitoshoidon maksua määrättäessä nettotuloihin lasketaan mukaan 16 vuotta täyttäneen vammaistuki, eläkettä saavan hoitotuki sekä ruokavaliokorvaus.

Vakituisen asumisen ylläpito 16 vuotta täyttäneellä

1. Asiakas tekee vuokrasopimuksen asumisyksikön kanssa ja vastaa vuokrakuluista. Asiakas voi hakea Kelan asumistukea vuokrakuluihin.
2. Asiakkaalle asumispalveluina välivuokrauksella vuokrattu asunto, kustannukset veloitetaan todellisten kustannusten mukaisina.
3. Asumiseen liittyvänä muun ylläpidon maksuna (sisältää siivous- ja pyykinpesuaineet, sähkön, veden, vaatehuollon yms.) peritään autetussa ja ohjatussa asumisessa 72,10 €/kk.

Tilapäisen asumisen ylläpito 16 vuotta täyttäneellä sisältää asumisen, ateriat ja ylläpidon

- asumisvalmennus ja -kokeilu	26,70 €/vrk
- asumisyksikössä	26,70 €/vrk
- perhehoidossa	23,60 €/vrk
- omaishoitajan vapaan ajalta (maksuasetuksen mukaisesti)	11,40 €/vrk

Ateriapalvelut

Asiakas maksaa ruokailustaan toimintapaikassa, muussa ruokailupaikassa tai työkeskuksessa

Lounas ja päivällinen	6,60 €
Välipala, kahvi, tee	3,00 €

Lyhytaikainen laitoshuolto 16 vuotta täyttäneellä

Laitoshoito, alle 3 kk (maksuasetus)	48,50 €/vrk
--------------------------------------	-------------

Loma-/leiritoiminta

Leiritoiminta on harkinnanvaraiseen päätöksentekoon perustuvaa ja määrärahasidonnaista virkistystoimintaa.

Leirimaksu päivän aterioineen	21,20 €/vrk/asiakas.
-------------------------------	----------------------

3.3.2 Kehitysvammaisten tilapäinen perhehoito

Tilapäistä hoitoa käytetään silloin, kun vakituinen hoitaja tarvitsee lomaa, vapaa- aikaa, lepoa tai muun syyn vuoksi määräaikaista vapautusta hoitotyöstään. Tämän palvelumuodon tarkoituksena on tukea kehitysvammaisen omassa kodissa tai sijaiskodissa tapahtuvaa hoitoa. Tilapäistä hoitoa järjestetään omaisten tarpeen mukaan perheen ja hoidettavan tilanne huomioiden. Tilapäishoidon määrästä ja muodosta sovitaan perheen kanssa pidettävässä neuvottelussa. Tilapäishoitosopimus voidaan tehdä 18 vuotta täyttäneen kanssa. Lähiomaisen kanssa tilapäissopimus voidaan tehdä joissakin tilanteissa määräaikaisena enintään vuodeksi.

Tilapäishoidon hoitomaksut

Tilapäishoidon hoitomaksu jakautuu hoitopalkkioon ja kulukorvaukseen. Niiden lisäksi hoitajalle voidaan maksaa aloittamiskorvausta kussakin tapauksessa erikseen tehtävällä perhehoidosta vastaavan päätöksellä. Kunta suorittaa tilapäishoitomaksun hoitajalle kuukausiraportin perusteella, edellyttäen, että hoitaja on toimittanut raporttilomakkeen perhehoidon yhdyshenkilölle asianmukaisesti täytettynä viimeistään seuraavan kuukauden ensimmäisellä viikolla. Tilapäiselle hoitajalle ei makseta lomakorvauksia tai muita lisäpalkkioita.

Hoitopalkkio

Hoitopalkkion maksuperusteena on: koko vuorokausi, osavuorokausi ja joissakin tapauksissa tunti (esim. tutustuminen hoitopaikkaan /hoitajaan). Hoitopalkkion suuruus: 66,00 €/vrk

Kulukorvaus

Kulukorvauksella korvataan hoitoon sijoitetun elinkustannukset, kuten esim. ravinnosta, asunnon käytöstä, kodin irtaimiston kulumisesta, puhtaanapidosta, henkilökohtaisesta hygieniasta, vaatehuollosta, liikkumisesta ja virkistys- ja harrastustoiminnasta aiheutuvat kulut.

Kulukorvauksesta ei makseta työnantajan sosiaaliturvamaksuja. Kulukorvaus katsotaan perhehoitajan veronalaiseksi tuloksi. Vastaavasti perhehoitoon sijoitetusta henkilöstä aiheutuvat kustannukset ovat verotuksessa vähennyskelpoisia tulonhankkimisesta aiheutuvina menoina verohallinnon päättämällä tavalla. Vähintään yhden yön yli kestäneestä tilapäishoidosta maksetaan kulukorvausta kutakin hoidettavaa kohti yhdeltä hoitovuorokaudelta 22,50 €. Kulukorvausta ei makseta, mikäli tilapäinen hoito tapahtuu hoidettavan omassa kodissa. Tuntityönä tehtävän tilapäishoidon osalta ei kulukorvausta myöskään makseta. Sen sijaan voidaan korvata mahdolliset perhehoitajan matkakustannukset kotoa perhehoitopaikkaan. Matkakustannukset korvataan pääsääntöisesti halvinta mahdollista matkustustapaa käyttäen.

Aloittamiskorvaus

Mikäli tilapäinen hoitopaikka tulee Siuntion kunnan säännölliseen käyttöön, voidaan sen käynnistämiseksi käyttää aloittamiskorvausta seuraavien periaatteiden mukaisesti. Tilapäishoitoa aloitettaessa voidaan hoitajalle maksaa aloittamiskorvausta, jolla katetaan hoidosta aiheutuvia kustannuksia kuten irtaimistohankintoja, kodin muutostöitä, kodinkoneiden hankintaa ja muuta sellaista. Aloittamiskorvauksen käytöstä tehdään hankintasuunnitelma ja kustannusarvio, jonka perhehoidosta vastaava hyväksyy. Hankinnan aiheuttamat kustannukset maksetaan kuitteja vastaan. Aloittamiskorvauksia ei käytetä, jos korvaus voidaan saada muun lainsäädännön perusteella. (esim. vammaispalvelulain perusteella)

Aloittamiskorvauksella hankittu tarvikkeisto jää hoitoperheen omaisuudeksi siten, että hoitoa annettaessa kunakin vuonna kuoleutuu neljäsosa (25 %) hankinnan arvosta. Siten tilapäishoidon jatkuttua yli neljä vuotta aloittamiskorvauksella tehdystä hankinnasta on koko hankinnan arvo kuolettunut. Tilapäishoidon lakatessa ennen neljän vuoden

täyttymistä on hoitaja velvollinen korvaamaan tai palauttamaan tehdyt hankinnat kunnalle. Korvaus ja kuoleutumisaika lasketaan täysien kuukausien perusteella.

Aloittamiskorvausta voidaan käyttää vähitellen tilapäishoitotoiminnan käynnistyessä ja myös myöhemmin tilapäishoitopaikkojen lisääntyessä.

Tilapäishoitajan asema ja sosiaaliturva

Tilapäishoitajan asema perustuu tilapäishoitosopimuksella syntyvään toimeksiantosuhteeseen tai ostopalveluun. Toimeksiantosuhteella tarkoitetaan sitä tilannetta, niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka syntyvät hoitajan ja kunnan välille näiden laatimaan sopimukseen perustuvina. Toimeksiantosuhteen perusteella tilapäishoitajalla ei ole samaa sosiaaliturvaa kuin työsuhteessa olevalla henkilöllä tai sosiaalihuoltolain (710/82) 25 §:ssä tarkoitettua vakinaista perhehoitoa antavalla perhehoitajalla.

Tilapäistä hoitotyötä tekevä hoitaja kuuluu lakisääteisesti työnantajan maksaman eläke- ja tapaturmavakuutuksen piiriin.

Tilapäishoitosopimus

Tilapäishoitotehtävästä tehdään kirjallinen sopimus hoitajan ja hoitoon sijoittajan= kunnan, välillä.

Tilapäishoidon ohjaus

Tilapäishoitaja on saatava tehtävänsä perehdytystä ja ennen sijoitusta tutustua hoitoonsa uskottuun henkilöön. Tilapäishoidon välitön ohjaus ja neuvonta kuuluvat kehitysvamma- palvelujen henkilöstölle. Näiden lisäksi tähän toimintaan osallistuu tarvittaessa muita erityistyöntekijöitä.

Tilapäishoitajille järjestetään tarvittaessa työnohjausta. Kunnan järjestämä ohjaus ja neuvonta on hoitajalle maksutonta.

Tilapäishoitajan koulutus

Tilapäishoitajalle varataan tarpeen mukaan mahdollisuus osallistua myös sellaisiin kehitysvammahuoltoon ja tilapäishoittoa koskeviin koulutustilaisuuksiin, joiden voidaan arvioida edistävän tilapäishoitajan työn onnistumista ja tilapäishoidon tavoitteiden toteutumista. Kunta vastaa järjestämänsä tai osoittamansa koulutuksen kustannuksista.

Tilapäishoidon tehtävät

Perusturvalautakunta vahvistaa tilapäishoidon toimintaohjeen, jonka nojalla hoitoa toteutetaan. Lautakunta päättää vuosittain tilapäishoitomaksujen tarkistuksesta.

Tilapäishoittoon liittyvistä tehtävistä vastaa kehitysvammapalvelujen sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja, joka

1. tekee ja allekirjoittaa kunnan puolesta tilapäishoitosopimukset
2. valvoo, että tilapäishoittoa toteutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja laadittujen suunnitelmien ja tehtyjen sopimusten mukaisesti

3. seuraa tilapäishoidon toimintaohjeen noudattamista ja valmistelee ehdotukset muutoksiksi toimintaohjeeseen
4. vastaa tilapäishoidon järjestämisestä ja hoitajien välittömästä neuvonnasta ja ohjauksesta yhdessä muun henkilöstön kanssa
5. vastaa erityistyöntekijöiden antaman ohjauksen järjestämisestä ongelmatilanteissa hoitajille
6. osallistuu hoidon, ohjauksen, neuvonnan ja koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä muun henkilöstön kanssa.

Suhde omaisiin

Tilapäishoidon valmistelussa on tärkeää, että omaisten kanssa neuvotellaan asiasta riittävän varhaisessa vaiheessa. Kehitysvammaisen, hänen omaistensa ja hoitokodin jäsenten tulee voida etukäteen tutustua toisiinsa. Kunta edistää omalla toiminnallaan hoitokodin ja hoitoon sijoitetun omaisten välistä yhteydenpitoa.

3.3.3 Kehitysvammaisten tukihenkilötoiminnan yleisohje

Tukihenkilötoiminta

Tukihenkilötoiminta on kunnan vapaaehtoisen palvelutuotannon piiriin perustuvaa toimintaa, jolla tuetaan vammaisia henkilöitä ja heidän perheitään. Se on tukihenkilön ja tuettavan välistä kanssakäymistä ja yhdessäoloa. Tukihenkilö opastaa tuettavaa selviytymään arkipäivän tilanteissa, antaa tuettavalle virikkeitä ja tukee häntä harrastuksissa. Toiminta ei ole tuettavan perushoidosta huolehtimista.

Tukihenkilön ja tuettavan välinen kanssakäyminen

Tukihenkilö suunnittelee ja päättää yhdessä tuettavan kanssa tapaamisista ja niiden sisällöstä. Toiminnasta raportoidaan kohdassa 5 sovitulla tavalla.

Tukihenkilön ja tuettavan yhdyshenkilö

Kunta nimeää tukihenkilölle ja tuettavalle yhdyshenkilön, joka merkitään toimeksiantosopimukseen. Yhdyshenkilön tehtävänä on mm.

1. sopia yhdessä tukihenkilön ja tuettavan kanssa toimintasuunnitelmasta
2. antaa tukihenkilölle ja tuettavalle ohjausta ja tukea
3. sopia tukihenkilön ja tuettavan tapaamiskertojen määrästä
4. kertoa tukihenkilölle tarvittavat tiedot tuettavan kehitysvammaisuudesta, ongelmista ja niihin suhtautumisesta sekä käytettävissä olevista ratkaisumalleista.

Tukihenkilön ohjaus ja koulutus

Tukihenkilölle järjestetään hänen aloittaessaan toimintansa ja sen aikana tarpeellinen koulutus ja ohjaus. Koulutuksesta ja ohjauksesta aiheutuvista kustannuksista vastaa kunta.

Tukihenkilötoiminnan raportointi

Tukihenkilö on toiminnastaan raportointivelvollinen kaupungin nimeämälle henkilölle. Raportti tehdään kuukausittain ja sen sisällöstä sovitaan yksityiskohtaisemmin tukihenkilön ja yhdys henkilön kanssa käytävissä neuvotteluissa. Raportti tulee jättää kunkin kuukauden kolmanteen (3) päivään mennessä yhdys henkilölle.

Tukihenkilölle suoritettavat korvaukset ja niiden maksatus

Palkkio: Tukihenkilö laskuttaa toimeksiantosopimuksessa erikseen sovittavan tapaamiskertaisen korvauksen. Korvauksen suuruuden määrittelee yhdys henkilö tuettavakohtaisesti. Korvauksen määrä on 8,50 €/h. Palkkio maksetaan viimeistään seuraavan kuukauden viimeisenä pankkipäivänä.

Kulukorvaus: Tukihenkilölle korvataan todelliset toiminnasta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset, kuten matkat ja pääsyliput, kulukorvauksena kuitteja vastaan laskuerittelyn mukaisesti, enintään 50 €/kk. Oman auton käyttö korvataan ainoastaan erillisen selvityksen perusteella kulloinkin voimassa olevan sairausvakuutustaksan mukaisena. Kulukorvaus suoritetaan palkkion maksatuksen yhteydessä. Kulukorvausta ei makseta, jos laskuerittelyn liitteenä ei ole kuitteja tai selvitystä oman auton käytöstä.

Tukihenkilöstä tehtävä toimeksiantosopimus

Tukihenkilönä toimimisesta tehdään aina erillinen toimeksiantosopimus. Sopimuksen allekirjoittaa Siuntion kunnan puolesta kehitysvamma palvelujen sosiaalityöntekijä tai sosiaali ohjaaja.

Tukihenkilön asema ja sosiaaliturva

Tukihenkilön asema perustuu toimeksiantosopimuksella syntyvään toimeksiantosuhteeseen.

Toimeksiantosuhteella tarkoitetaan sitä tilannetta, niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka syntyvät hoitajan ja kunnan välille näiden laatimaan sopimukseen perustuvina.

Toimeksiantosuhteen perusteella tukihenkilö kuuluu työnantajan järjestämän eläketurvan piiriin, mutta hänellä ei ole työnantajan järjestämää sosiaaliturvaa niin kuin työ- ja virkasuhteessa olevalla.

3.3.4 Kehitysvammaisten työosuusrahan maksamisen perusteet

Mielenterveys- ja päihde palveluissa päivä- ja työtoiminnan järjestämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä sosiaalihuoltolaissa 27 e § ja 27 d §:ssä sekä laissa kehitysvammaisten erityishuollosta 35 §:ssä, laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista sekä mielenterveyslaissa on säädetty.

Työ- ja avotyötoiminnassa olevien henkilöiden pääasiallinen tulo on eläketulo. Työtoiminta ei perustu työsuhteeseen eikä noudata työehtosopimusten ehtoja. Työosuusrahan suuruuteen vaikuttaa omatoimisuus, ahkeruus, asennoituminen työhön, työssä pysyminen, työssäoloaika, työtaidot sekä henkilön fyysinen, psyykinen tai sosiaalinen avun ja tuen tarve. Tuloverolaissa 1535/2005 on verovapaaksi sosiaalietuudeksi määritelty 92 § 23 kohdan mukaan: "kunnan, sosiaali- ja terveydenhuoltoa harjoittavan, muun julkisyhteisön

tai yleishyödyllisen yhteisön kehitysvammaiselle, mielenterveyspotilaalle, päihdehuollon asiakkaalle taikka muulle sosiaalihuollon asiakkaalle järjestämästä työ- tai päivätoiminnasta kohden enintään 12 euron suuruinen toiminta- tai muu niminen avustus, jolla tuetaan asiakkaan hoitoa, kuntoutumista tai yhteiskuntaan sopeutumista."

Työosuusrahan maksuperusteet

1. työosuusrahaa maksetaan työ- ja avotyötoiminnan asiakkaille 1-9,00 €/ työpäivä
2. työosuusraha maksetaan laskennallisilta läsnäolopäiviltä (21 pv/kk)
3. työosuusraha maksetaan kerran kuukaudessa
4. työosuusrahan suuruus arvioidaan ja tarkistetaan vuoden välein sekä tarvittaessa asiakkaan toimintakyvyn ja tehtävien muuttuessa
5. asiakkaalle maksettavan työosuusrahan määrä sovitaan sosiaaliviranomaisen arvioinnin perusteella
6. vuosiloman (4 viikkoa) ajalta työosuusrahaa maksetaan
7. Avotyötoiminta perustuu siihen, että jokaisella työntekijällä on avotyötoimintasopimus, jonka työnantaja ja ohjaaja allekirjoittavat. Kysymyksessä on huoltosuhde, ei työsuhde. Avotyön peruste on kuntoutuksellinen tavoite. Työaika on 4 - 8 tuntia / päivä.
8. Lisäksi työosuusrahan saajalle maksetaan matkat kotoa työpaikalle ja kohtuulliset ruokailukustannukset, mikäli työpaikalla on ruokailumahdollisuus.

3.4 MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden asumispalveluista perittävät maksut

Asumispalveluyksiköiden maksuja noudatetaan mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluista päätettäessä. Asiakkaalle asumispalveluja voidaan järjestää sosiaalihuoltolain tai päihdehuoltolain annetun lainsäädännön perusteella.

Vuokra

Asumispalveluyksikkö laskuttaa maksusitoumuksen/ostopalvelusopimuksen mukaisen vuokran suoraan asiakkaalta.

Ateriat

Asumispalveluyksikkö laskuttaa maksusitoumuksen/ostopalvelusopimuksen mukaisen ruokakustannuksen suoraan asiakkaalta.

Lääkkeet

Asiakas maksaa itse lääkkeensä.

Palvelumaksu

Maksu asiakkaan hoivasta ja huolenpidosta lukuun ottamatta yllä mainittuja kuluja Asumispalveluyksikkö laskuttaa maksusitoumuksen/ostopalvelusopimuksen mukaisen palvelumaksun kunnalta.

Asiakkaan osuus palvelumaksusta määräytyy seuraavasti:

Tuloina otetaan huomioon asiakkaan nettotulot. Asiakkaalle tulee jäädä omaan käyttöön yllämainittujen vuokran, ruoan, lääkkeiden ja edunvalvontapalkkion jälkeen laitoshoidon minimikäyttövara 108 €/kk. Yli menevät asiakkaan tulot peritään palvelumaksuna. Palvelumaksu määritellään takautuvasti palveluasumisen alusta alkaen, kun asiakkaalle on haettu hänelle palveluasumisen ajalle kuuluvat etuudet mm asumistuki ja hoitotuki.

Lyhytaikaisen palveluasumisen maksu:

48,90 €/vrk (asetukseen rinnastettava maksu)

Palvelumaksu tarkistetaan vuosittain tai kun menot tai tulot olennaisesti muuttuvat. Palvelumaksun asiakkaalta laskuttaa Siuntion kunta.

3.5 LASTENSUOJELUN ASIAKASMAKSUT

Lastensuojelulain (13.4.2007/417) 19 §:n mukaan lastensuojelusta voidaan periä asiakasmaksuja siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734) määritellään. Asiakasmaksulain 7 §:ssä on säädetty lastensuojelusta perittävistä maksuista. Asiakasmaksulain säännöksiä täydentää asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992).

Lastensuojelulaissa (13.4.2007/417) tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta lukuun ottamatta laitoshuoltoa. Sen sijaan maksua voidaan periä lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä:

- perhehoidosta,
- laitoshuollosta tai
- asumispalveluista.

Lapsen vanhemmat/hoitajat vastaavat alaikäisen lapsensa elatuksesta maksukykynsä mukaan. (Laki lapsen elatuksesta 2 §) Elatusvelvollisuus jatkuu myös lapsen sijoituksen aikana, jolloin lapselle voidaan vahvistaa suoritettavaksi elatusapu. Elatusavun määrä vahvistetaan elatussopimuksella tai oikeuden päätöksellä.

Lapsen tai nuoren tuloista perittävä maksu voi olla vuonna 2019 enintään 1835,20€ kuukaudessa (STM). Perittävä maksu ei saa kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Lastensuojelun hoidon korvaus voidaan periä kolmella tavalla (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 7 §):

- Perimällä lapselle vahvistettu elatusapu
- Perimällä korvaus muista lapsen tuloista, korvauksista tai saamisista
- Perimällä lapsen vanhemmilta erillinen lastensuojelun asiakasmaksu.

Ensisijaisesti asiakasmaksun määräämisen sijaan pyritään vahvistamaan elatusapu, josta voidaan periä myös lapselle itsenäistymisvaroja lastensuojelulain 75 §:n mukaisesti. Itsenäistymisvarojen osuus on aina vähintään 40 prosenttia perityistä tuloista ja korvauksista. Itsenäistymisvaroja varten lapselle perustetaan erillinen sosiaalihuollon hallinnassa oleva tili. Jos vanhempi on maksukykyinen, mutta ei ole valmis tekemään elatussopimusta, vahvistetaan asiakasmaksu (lastensuojelulaki 19 §). Asiakasmaksu käytetään kokonaisuudessaan hoidon korvaukseen.

Mikäli vanhemmilta/huoltajilta peritään elatusapu, ei tehdä erillistä asiakasmaksupäätöstä. Jos maksu peritään vanhemmilta asiakasmaksuna, se jaetaan heidän maksukykynsä mukaan.

Laitoshuollon, perhehoidon ja asumispalvelun asiakasmaksu määrätään kuukausimaksuna toistaiseksi. Kun sijoituksen pidempiaikainen tarve on varmistunut, päätös maksusta tehdään välittömästi. Maksu tarkastetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Maksun perimättä jättäminen

Asiakasmaksua ei määrätä lastensuojelulain mukaisista alle 30 vuorokautta kestävästä kiireellisistä sijoituksista ja alle 3 kuukautta kestävästä avohuollon sijoituksista. Jos kiireellinen sijoitus kestää yli 30 vuorokautta tai avohuollon sijoitus yli 3 kuukautta, peritään vanhemmilta hoidonkorvauksena asiakasmaksu tai siihen verrattava elatusapu ja lapselta etuudet asiakasmaksun määräytyvältä ajalta.

Asiakasmaksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, jos se vaarantaa lapsen, nuoren, vanhemman tai perheen toimeentulon edellytykset. Avoliitossa elatusvelvollisuus koskee vain omia ja yhteisiä lapsia, mutta elatusvelvollisuus ei ulotu avopuolisoon eikä hänen lapsiinsa. Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen tehdään sosiaalityöntekijän päätöksellä.

3.6 PERHEHOIDON TOIMINTAOHJEET, KULUKORVAUKSET JA PALKKIOT

Sopimus Hyvinkään perhehoitoyksikkö Pihlajan kanssa päättyy vuoden 2018 lopussa ja toimintaa siirtyy kunnan vastuulle. Perhehoidon toimintaohjeet, kulukorvaukset ja palkkiot käsitellään erikseen.

3.7 SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN TUKIHENKILÖ

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 28 § mukainen tukihenkilötoiminta

Tukihenkilötoiminta perustuu vapaaehtoiseen palvelutuotantoon Siuntion kunnassa. Sosiaalipalvelulain 28 § (1301/2014) mukaan erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tai nuorelle tai hänen perheelleen voidaan järjestää vertaisryhmätoimintaa lapsen tai nuoren terveyden tai kehityksen turvaamiseksi. Lain mukaan kaikkien asiakkaiden hyvinvointia voidaan edistää myös muilla kuin 3 luvussa mainituilla sosiaalipalveluilla, joten palveluita voi myös myöntää muille kuin lapsille ja nuorille.

Tukihenkilöllä on sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 15 § mukaan vaitiolovelvollisuus.

Tukihenkilöiden yhteyshenkilö

Asiakkaasta vastaava viranhaltija (sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja) myöntää asiakkaalle tukihenkilöpalveluja. Kyseinen viranhaltija toimii myös tukihenkilön yhteyshenkilönä.

Yhteyshenkilö vastaa siitä, että tukihenkilö asiakkaan ja/tai hänen huoltajansa luvalla, saa tarvittavat tiedot asiakkaan tilanteesta ja tarpeista, hoitaakseen tehtävän. Yhteyshenkilö vastaa myös siitä, että tukihenkilö saa tiedon myönnettyistä vuorokausista/kuukausia tai tunneista/kuukausi sekä palvelun tavoitteista.

Tukihenkilö on lastensuojelulain 25 § mukaan velvollinen salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan yhteyshenkilölle, jos hän on tehtävässään saanut tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Tukihenkilöiden ohjaus ja koulutus

Kunnan viranhaltija päättää tukihenkilön soveltuvuudesta tehtävään. Tukihenkilölle järjestetään hänen aloittaessaan toimintansa ja sen aikana tarpeellinen koulutus ja ohjaus. Koulutuksesta ja ohjauksesta aiheutuvista kustannuksista vastaa siinä tapauksessa kunta. Tukihenkilön tulee ennen tehtävän aloittamista esittää lasten kanssa työskentelevien rikollistaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) edellyttämä rikosrekisteriote.

Tukihenkilö- ja tukiperhetoiminnasta raportointi

Tukihenkilö on sopimukseen mukaan velvollinen raportoimaan toiminnasta yhteyshenkilölle, eli sosiaalityöntekijälle tai sosiaaliohjaajalle.

Tukihenkilölle suoritettavat korvaukset ja niiden maksatus

Palkkio: Tukihenkilö laskuttaa toimeksiantosopimuksessa erikseen sovittavan tapaamiskertaisen korvauksen. Tukihenkilö palauttaa tuntiluettelon toteutuneista tapaamisista sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 8,50 €/h. Palkkio maksetaan viimeistään seuraavan kuukauden viimeisenä pankkipäivänä.

Kulukorvaus: Tukihenkilölle korvataan todelliset toiminnasta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset, kuten matkat ja pääsyliput, kulukorvauksena kuitteja vastaan laskuerittelyn mukaisesti, korkeintaan 50 €/kuukausi. Oman auton käyttö korvataan ainoastaan erillisen selvityksen perusteella kulloinkin voimassa olevan sairausvakuutustaksan mukaisena, 0,20 €/km. Kulukorvausta ei makseta, jos laskuerittelyn liitteenä ei ole kuitteja tai selvitystä oman auton käytöstä.

Yhteyshenkilön toimeksiantosopimus

Tukihenkilönä toimimisesta tehdään aina erillinen toimeksiantosopimus. Yhteyshenkilö, eli vastaava sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja, allekirjoittaa sopimuksen Siuntion kunnan puolesta.

Tukihenkilön asema ja sosiaaliturva

Tukihenkilön asema perustuu toimeksiantosopimuksella syntyvään toimeksiantosuhteeseen. Toimeksiantosuhteella tarkoitetaan sitä tilannetta, niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka syntyvät tukihenkilön ja kunnan välille näiden laatimaan sopimukseen perustuvina.

Toimeksiantosuhteen perusteella tukihenkilö kuuluu työnantajan järjestämän eläketurvan piiriin, mutta hänellä ei ole työnantajan järjestämää sosiaaliturvaa niin kuin työ- ja virkasuhteessa olevalla.

Ammattimainen tukihenkilötoiminta sekä lyhytaikainen perhehoito

Ammattimaista tukihenkilötoimintaa ja lyhytaikaista perhehoitoa, joita myönnetään lastensuojelulain tai sosiaalihuoltolain mukaisesti ovat toisenlaisia palveluita, kuin ne joita Siuntion kunta on kilpailutuksen kautta hankkinut eri palveluntuottajilta.